

370/14.11.1
transcrit

Uorden de fiug

per il cumin della Cadi.

Havend il pievel acceptau il pugn de recapitulaziun pervia della dismessa dell' assicuranza obligatorica de fiug cull' obligaziun de menar en persuerter en tuttas vischneuncas in bien uorden de fiug, e suenter ch' il cussegl gron ha sinquei ils 11 de Juni 1872 obligau ils magistrats circuitals de menar en in tal cun indicar ils principals pugns, che quel dei contener, ha il magistrat circuital en execuziun de quei tschentau si in uorden de fiug per las vischneuncas della Cadi, e suenter haver tadlau quellas, stabiliu quel sco suonda :

I. Stipulaziuns generalas.

§ 1. La suprema survigilonza e direenziun concernent la segirezia e polizia dil fiug, ton en general sco en special, stat sura al magistrat dil cumin. A quel ein en quei grau subordinadas tuttas autoritats localas.

§ 2. La survigilonza e manutenziun digl uorden de fiug ha en mintga vischneunca la resp. *suprastonza*. Quella destinescha per scadin vischinadi dus *visitaders de fiug*, ed ils umens necessaris tier ils uaffens specials, sco tier las squettras, frisachens, scalas etc., ils quals personals han de retscheiver lur ordras dalla *suprastonza*.

§ 3. Dei mintga vischneunca esser provedida culs *sequents uaffens preservativs de fug* :

a) cun 1 ne 2 squettras grondas qualificadas per las localitats, dapli ina squettra de maun per scadin vischinadi.

b) cun 2—8 scalas solidas de circa 25 peis lungezia;

c) cun 2—8 frisachens de fug, mintgamai tenor diember dils vischinadis;

d) Ei vegn era recomondau de seproveder cun in pèr suggesttas cun ina roda per trer sidault sadialas aua.

§ 4. Encunter decisiuns ed ordinaziuns della suprastonza de vischneunca concernent la polizia de fug, po mintga particular, che secrei memia grevius, recuorer tier la commissiun cirquitala en-teifer il termin de 15 dis. En questions de questa auctoritat cun ina vischneunca ne lautra stat ei sura a mintga part de recuorer el madem termin tier il magistrat de cumin.

II. Polizia.

A. Prescripziuns per impedir berschaments.

§ 5. Tuts cumahs e cundrezs de fug, sco cuschinas, pistregns, chischerias, fravias, pegnas, fuorns, tgamins, deian esser bein serrai e construi de mir, ne silmeins bein ligiai giu cun maulta, aschi lunsch sco la segirezia encunter il fug damonda.

§ 6. A mintga vischinadi vegn ei instantamein recomondau de menar en pistregns, fuorns e chischerias de cuminonza, ils quals bagetgs deien vegnir plazai el mender prigel.

§ 7. Per prevegnir empau a pusseivels incendis vegn ei en spezial rigurusamein scomondau sut peina de 50 ct. tochen 5 fr. :

a) d' ir entuorn cun cazzola aviarta, tizuns ne sulperins ardents en clavaus e nuegls, els laboratorics de lenaris, en mulins, resgias e falluns ed en logens, nua ch' ei vegn spatlau ne luvrau cun glin e conif. En nuegl ei lubiu ina cazzola aviarta aber mo culla precauziun d' in bleh sur la cazzola.

b) de prender si e conservar tschendra en vischalla de len, sco era de duvrrar trucs de spida de len, num emplani cun sablun;

c) de secantar ovras sin pegna temps de notg.

d) de fimar cigaras ne cun pipas aviartas en sub Nr. a allegai locals, sco era sillas puns cuvretgas de Russein, Zignau e Tavanasa.

e) de dar fiug el liber demaneival ded uauls ne en quels sez, senza expressiva lubienscha dil president de vischneunca.

f) de vender ora neolin, sco era de emplanir de cazzola amplas e cazolettas cun tal jeli e conservar quel en logens malsegirs, sco era de metter giudamaun sulperins en logens malsegirs, ne nua ch' affons pigns pon tier.

§ 8. Vegn ei il contrari sut la madema peina de 50 ct. tochen 5 fr. ordinau e comondau sco suonda :

a) tuts locals serrai, nua ch' ei vegn fatg fiug, priu ora en misés ed alps, ston esser provedi cun tgamins, e fuorns oraviert cun in caminschos;

b) ils tgamins deien vergar si il tetg sufficientamein, aschia che las rusnas dil tgamin segien silmeins 2 peis e miez sur il tetg, en cas specials po la direenziun locala fixar ina outra altezia;

c) dei mintga casada (fiug) esser seprovidida silla notg cun duas sadialas aua;

d) deian tuts plantschius en cuschinas ed autras localitats, nua ch' ei vegn fatg fiug esser construi de sulada ne bleh, silmeins en ina distanza de 2 peis naven dalla platta de fiug ne furnaischa.

e) tuts tgamins, ils quals vegnan duvrai regularmein deian vegnir schubergiai silmeins 2 gadas ad on, ord specials motifs po la direenziun locala ordinar quei pli savens.

f) dei mintga pegna vegnir provedida cun in tapun de fier ne de crap.

El cas de surpassaments repetii sa il castitg en § 7 e 8 vegnir dubliaus, la tiarza part de quel croda tier al tgisader.

§ 9. Las suprastonzas de vischneunca han de survigilar, che tuts lur vischins vegnien suenter allas sura ordinaziuns e de castiar, quels che surpassan quellas. Ultra de que ein ellas spezialmeim obligadas sut la peina de fr. 5—10:

a) de far visitar inaga adon tuts locals ed cundrezs de fiug, d'ordinar schi spert sco pusseivel las necessarias reperaturas e prender tuttas masiras adatadas en quels riguards.

b) de far far duas gadas ad on ina inspeziuned emprova culs prescrets uaffens de fiug;

c) de vigilar ch' ils spazzatgamins sco era ils visitaturs de fiug ed ils personals pils uaffens spezials fetschien lur duer;

d) dei la suprastonza comunala sin avis dil mistral regent dar a quel mintg' on in fideivel rapport sur igl observar igl uorden de fiug, ils castitgs ed emprovas fatgas cullas squettras de fiug etc.

B. Prescriptiuns, per cas de berschaments.

§ 10. En cas de berschaments ei gl' entir pievel obligaus de prestar agid.

§ 11. Schi gleiti sco in observa, ch' ei gliei rut ora fiug e prigel d' in berschament, degi vegnir tuccau el liug ils zens de stuornas. La suprastonza locala ha de semetter èn activitat, ils umens destinai per ils uaffens spezials deian spert secomparer silla plaza cun quels ed ils auters, umens e femnas, deien sepinar mingin cun ina sadiala, ne in auter uaffen e semetter en disposiziun de geraus u directurs als quals mintgin ha de prestar exacta obedienscha sut peina d' in franc.

Quest uorden de fiug, che vegn en plirs exemplars termess tier a scadina vischneunca, entrescha en vigor cun Daniev 1874. Quei che va tier ils uaffens de fiug, sch' ei schau temps per metter tier quels tochen calonda Marsa 1874, las necessarias reperaziuns vid tgamins ed en cuschina deien esser fatgas sigl'emprem October 1874.